

Ansökan om god man eller förvaltare

Den som behöver hjälp kan själv ansöka om god man eller förvaltare. Även maka/make, föräldrar, barn, sambo, god man, förvaltare och överförmyndaren kan ansöka. Övriga personer kan lämna in en anmälan om behov av god man eller förvaltare.

Ansökan gäller:

God man

Förvaltare

Namn		Personnummer
Adress		Postnr och postadress
Vistelseadress om annan än ovan		Telefonnummer

Hjälpbehov

Omfattning som du/personen behöver hjälp av god man/förvaltare

☐ Förvalta egendom	Förvalta egendom innebär att ställföreträdaren sköter huvudmannens ekonomi, betalar räkningar, lämnar fickpengar, förvaltar kapital, värdehandlingar, fastigheter m m, ser till att huvudmannens egendom är tillfredsställande försäkrad o s v.
☐ Sörja för person	Sörja för person brukar också kallas för personlig omvårdnad. Det innebär att ställföreträdaren ska se till att huvudmannen får den vård och omsorg han/hon behöver och har rätt till.
☐ Bevaka rätt	Bevaka rätt innebär att ställföreträdaren bevakar huvudmannens rätt i generell betydelse, t ex ansöker om kontaktperson, bostadsbidrag, anmäler hyresförändring, överklagar beslut m m.

Beskriv mer utförligt vad eller vilka åtgärder som du/personen behöver hjälp med vad gäller ekonomiska, rättsliga eller personliga angelägenheter:

Nuvarande situation

Vilka inkomster har du/den enskilde? (Om du/den enskilde saknar inkomster finns normalt inte skäl för godmanskap/förvaltarskap.)

Hur tas din/den enskildes ekonomi om hand idag? Beskriv anledningen till att detta inte kan fortsätta.

Vilka hälsoskäl som gör att du/personen behöver hjälp av god man/förvaltare

Åtgärder som vidtagits för att tillgodose hjälpbehovet

JA

NEJ

Förvalta egendom:

Finns fullmakt för ekonomiska angelägenheter?

Om **JA**, varför är inte fullmakt tillräckligt?

Har möjligheten att anordna egnamedelsförvaltning, skuldsanering
m m genom socialtjänsten undersökts?

Har räkningar satts på autogiro?

Sörja för person

Vilket typ av boende har du/personen? (t ex äldreboende,
boende med särskilt stöd, egen bostad utan stöd, bor med
föräldrar, etc.)

.....

Har möjligheterna att tillgodose ditt/personens behov genom
socialtjänstens försorg undersökts, t ex kontaktperson?

Har du/personen hemtjänst?

Om JA, Ange hur många timmar/vecka:.....

Har du/personen boendestöd?

Om JA, Ange hur många timmar/vecka:.....

Har du/personen personlig assistent?

Om JA, Ange hur många timmar/vecka:.....

Har du/personen ledsagare?

Om JA, Ange hur många timmar/vecka:.....

Bevaka rätt:

Har möjligheten att skriva fullmakt för rättsliga angelägenheter undersökts?

Om du svarat NEJ på någon av ovanstående frågor, ange anledningen (t ex varför inte fullmakt har prövats):

Boendepersonal, hemtjänst, kontaktpersoner m fl

Ange namn och telefonnummer till boendepersonal, hemtjänst, kontaktpersoner m fl

Myndighetskontakter

Ange namn och telefonnummer till myndighets- och sjukvårdskontakter t ex biståndshandläggare mm inom socialtjänsten, LSS - handläggare, kurator, läkare/sjuksköterska m m.

Närmast anhöriga

Ange släktskap, namn, adress och telefonnummer till närmast anhöriga

--

Förslag på god man/förvaltare (om förslag ej finns kan överförmyndaren hjälpa till att hitta någon)

Namn	Personnummer
Adress	Postnr o postadress
Telefonnummer	E-post

Underskrift sökande

Sökandes relation till den enskilde
(om den sökande inte är den hjälp
behövande själv)

Namnförtydligande och telefonnummer

Ort och datum

För person som är folkbokförd i Värmdö kommun skickas ansökan direkt till Nacka tingsrätt, Box 1104, 131 26 Nacka Strand.

För person som är folkbokförd i Vaxholms kommun skickas ansökan direkt till Attunda tingsrätt, Box 940, 191 29 Sollentuna.

De personuppgifter som finns i de inkomna handlingarna kommer att hanteras i enlighet med bestämmelserna i personuppgiftslagen (PUL), vilket bland annat innebär att:

Personuppgifter som lämnas i handlingar kommer att behandlas av överförmyndaren för administration och andra åtgärder nödvändiga för handläggningen av ärendet. Behandlingen kan också avse framställning av statistik och uppdateringar av adressuppgifter.

Den enskilde har rätt att en gång per kalender år efter skriftligen och undertecknad begäran få information om vilka personuppgifter om densamme som behandlas av överförmyndaren. Överförmyndaren är skyldig att på begäran omgående rätta felaktiga och missvisande personuppgifter.

VÄRMDÖ KOMMUN

2012-09-09

Nedanstående handlingar skall bifogas ansökan:

- ✓ Personbevis avseende huvudmannen, utvisande dennes ev. barn, s.k. familjebevis (kan beställas hos skattemyndigheten)
- ✓ Personbevis på föreslagen god man/förvaltare
- ✓ Socialutredning från kurator, biståndsbedömare, etc. som styrker behovet av god man/förvaltare, eller förklaring till behovet på denna blankett. Om läkarintyget utvisar att personen inte ”förstår vad saken gäller” behövs normalt sett inte en utredning då det ligger i sakens natur att behovet finns.
- ✓ Skriftligt samtycke från huvudmannen att god man förordnas samt samtycke till vem som förordnas som god man (blankett kan erhållas av överförmyndaren).
- ✓ Åtagande från god man/förvaltare samt lämplighetsintyg (blankett kan erhållas av överförmyndaren).
- ✓ Läkarintyg enligt föräldrabalken 11:4 om god man eller 11:7 om förvaltare ska bifogas ansökan.
- ✓ Om huvudmannens hälsotillstånd hindrar att dennes mening inhämtas ska yttrande från närstående, t ex make/sambo och barn bifogas ansökan. (Krävs ej formellt när huvudmannen själv kan ansöka om god man)

Information om ansökan om god man eller förvaltare

Om att ansöka om god man/förvaltare för gamla och/eller sjuka/funktionshindrade personer

Enligt föräldrabalkens 11 kap 4 och 7 §§ kan godmanskaper eller förvaltarskaper anordnas för personer som p g a sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållanden behöver hjälp att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom och/eller sörja för sin person.

Denna information gäller dig som avser att ansöka om god man eller förvaltare eller anmäla behov av sådan för annan person.

Godmanskaper enligt 11 kap 4 § föräldrabalken

11 kap 4 § föräldrabalken lyder:

”Om någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person, skall rätten, om det behövs, besluta att anordna godmanskaper för honom eller henne. Ett sådant beslut får inte meddelas utan samtycke av den för vilken godmanskaper skall anordnas, om inte den enskildes tillstånd hindrar att hans eller hennes mening inhämtas.”

De tre ”delar” som ett godmanskaper kan omfatta är alltså bevaka rätt, förvalta egendom samt sörja för person. Nedan följer en kort beskrivning av uppdragets tre delar:

Bevaka rätt – rättsliga åtgärder

Uppgiften att bevaka rätt innebär att företräda huvudmannen och tillvarata huvudmannens intressen i olika situationer. Det kan exempelvis röra sig om att ansökningar till olika myndigheter t ex bostadsbidrag m m. Det kan även innebära att företräda huvudmannen vid avveckling av bostad, vid kontakter med fordringsägare, vid upprättande av avbetalningsavtal, vid ansökan om skuldsanering, vid ärende i hyresnämnd samt vid överklagande av beslut m m.

Det förekommer att behovet av god man gäller endast att bevaka en persons rätt i samband med avveckling av bostad/försäljning m m. I dessa fall kan en god man förordnas enligt 11 kap 4 § föräldrabalken. Det är då viktigt att det anges i ansökan att godmanskapet gäller endast denna åtgärd och att behoven i övrigt kan tillgodoses på annat sätt, t ex genom fullmakt.

Förvalta egendom

Uppgiften att förvalta egendom innebär att ta hand om huvudmannens ekonomi. Det handlar dels om vardagsekonomin, t ex betala räkningar, dels om förvaltningen av eventuella tillgångar i form av exempelvis bankmedel, aktier, fonder, fastighet och bostadsrätt.

Sörja för person

Uppgiften varierar från fall till fall men syftet är att se till att huvudmannen har ett bra boende, får en god omvårdnad och ges goda levnadsvillkor.

Nuvarande situation

Det är viktigt att det framgår av ansökan/anmälan hur den enskildes ekonomi tas hand om i dagsläget. Om det är den enskilde själv som t ex sköter betalning av räkningar eller om någon anhörig eller annan utomstående tar hand om ekonomin, ska det anges varför detta inte kan fortsätta. Om en anhörig sköter ekonomin men p g a hög ålder eller sviktande hälsa inte längre orkar fortsätta med det ska det undersökas om dendagliga skötseln av ekonomin kan tillgodoses genom bankens försorg, t ex genom att sätta räkningar och andra utgifter på autogiro eller genom att lämna fullmakt till någon.

Godmanskap – endast om det behövs

Tingsrätten anordnar godmanskap enligt 11 kap 4 § föräldrabalken. Som framgår av lagrummet ska tingsrätten anordna godmanskap endast om det behövs. Denna formulering är ett uttryck för principen om minsta ingripande åtgärd. Principen medför att godmanskap kan anordnas endast om den enskildes behov inte kan lösas på något annat sätt. Detta betyder att även om den enskilde p g a sitt hälsotillstånd är i behov av hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person får inte godmanskap anordnas om hjälpen i det enskilda fallet kan ges på ett mindre ingripande sätt.

Det som menas med ”annat mindre ingripande sätt” är förutom hjälp från anhörig, fullmakter av olika slag t ex för ekonomi, rättighetsbevakning m m, anlitan av banks förvaltningsavdelning, juridiskt ombud, socialtjänstens egnamedelsförvaltning, bistånd enligt socialtjänsten m m.

För att ett godmanskap ska anordnas fordras följande utredning och kompletterande handlingar till ansökan/anmälan:

- ✓ Personbevis på föreslagen god man/förvaltare
- ✓ Socialutredning från kurator, biståndsbedömare, etc. som styrker behovet av god man/förvaltare, eller förklaring till behovet på denna blankett. Om läkarintyget utvisar att personen inte ”förstår vad saken gäller” behövs normalt sett inte en utredning då det ligger i sakens natur att behovet finns.
- ✓ Skriftligt samtycke från huvudmannen att god man förordnas samt samtycke till vem som förordnas som god man (blankett kan erhållas av överförmyndaren).
- ✓ Åtagande från god man/förvaltare samt lämplighetsintyg (blankett kan erhållas av överförmyndaren).
- ✓ Läkarintyg enligt föräldrabalken 11:4 om god man eller 11:7 om förvaltare ska bifogas ansökan.
- ✓ Om huvudmannens hälsotillstånd hindrar att dennes mening inhämtas ska yttrande från närstående, t ex make/sambo och barn bifogas ansökan. (Krävs ej formellt när huvudmannen själv kan ansöka om god man)

Samtycke till godmanskap – arvode till god man

En god man/förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för sitt uppdrag och rätt till ersättning för de kostnader som varit påkallade för uppdragets utförande. Huvudregeln är att den som har god man också ska betala arvode för detta. Detta samtycker den enskilde till i samband med ansökan om god man. Endast under vissa förutsättningar kan kommunen stå för arvodet. Det rör sig främst om situationer där den enskilde har låga inkomster (mindre än 2,65 prisbasbelopp, d v s 113 420 kr brutto för år 2011) eller tillgångar till ett värde av mindre än två gånger basbeloppet (85 600 kr för år 2011).

Överförmyndarnämnden fattar beslut om arvode efter att årsräkningen som gode mannen ska lämna in varje år för den 1 mars har granskats.

Förvaltarskap – en ingripande åtgärd

Enligt 11 kap 7 § föräldrabalken kan förvaltarskap anordnas för en person som p g a sjukdom, psykiskt störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande är ur stånd att vårda sig själv eller sin egendom.

Förvaltarskap kan bara anordnas om den enskildes hjälpbehov inte kan tillgodoses på något mindre ingripande sätt, t ex genom godmanskap eller fullmakt. Om ansökan/anmälan gäller anordnande av förvaltarskap behöver utförliga uppgifter lämnas om varför personens behov inte kan tillgodoses på ett mindre ingripande sätt t ex genom godmanskap.

Ett förvaltarskap medför att förvaltaren får full bestämmanderätt över den enskildes egendom. Förvaltaren företräder också personen i fråga i alla angelägenheter som omfattas av uppdraget. Den som har förvaltare förlorar alltså sin rättshandlingsförmåga, d v s förmågan/behörigheten att sluta avtal m m.

Även om en person har förvaltare omfattas normalt inte förvaltarens uppdrag av den inkomst som personen får från eget arbete eller avkastningen från den egendomen. Likaså omfattas inte vad personen, efter att förvaltare förordnats, får genom gåva, testamente eller förmånstagarförordnande vid försäkring eller pensionssparande. Tingsrätten kan dock besluta att förvaltarskapet ska omfatta även dessa inkomster och tillgångar.

Liksom godmanskap kan ett förvaltarskap avse att bevaka den enskildes rätt, förvalta hans/hennes egendom och/eller sörja för hans/hennes person.

För att ett förvaltarskap ska anordnas fordras följande utredning och kompletterande handlingar till ansökan/anmälan:

- ✓ Personbevis avseende huvudmannen, utvisande dennes ev. barn, s.k. familjebevis (kan beställas hos skattemyndigheten)
- ✓ Personbevis på föreslagen god man/förvaltare

- ✓ Socialutredning från kurator, biståndsbedömare, etc. som styrker behovet av god man/förvaltare, eller förklaring till behovet på denna blankett. Om läkarintyget utvisar att personen inte ”förstår vad saken gäller” behövs normalt sett inte en utredning då det ligger i sakens natur att behovet finns.
- ✓ Åtagande från god man/förvaltare samt lämplighetsintyg (blankett kan erhållas av överförmyndaren).
- ✓ Läkarintyg enligt föräldrabalken 11:4 om god man eller 11:7 om förvaltare ska bifogas ansökan.
- ✓ Yttranden från anhöriga (d v s deras inställning till att förvaltare förordnas). Med anhöriga avses make/maka, sambo, barn, barnbarn eller andra nära släktingar.

Vem kan ansöka om god man/förvaltare? Vem kan anmäla behov av god man/förvaltare?

Ansökan om förordnande av god man eller förvaltare får göras av förmyndare, den som ansökan avser, om han eller hon har fyllt sexton år, samt av hans eller hennes make eller sambo och närmaste släktingar. Ansökan om anordnande av godmanskap eller förvaltarskap får också göras av överförmyndarnämnden.

Om handlingar om anordnande av godmanskap kommer in från annan än ovanstående personer betraktas dessa som en anmälan om behov av god man eller förvaltare. Vem som helst kan alltså anmäla ett behov till överförmyndarnämnden eller tingsrätten.

En **ansökan** ska skickas till tingsrätten som tillhör den kommun den hjälpbehövande bor i. Om den hjälpbehövande bor i Värmdö kommun är det Nacka tingsrätt som fattar beslut. Om den hjälpbehövande bor i Vaxholms stad är det istället Attunda tingsrätt som fattar beslut om godmanskap eller förvaltarskap.

En **anmälan** om behov av god man eller förvaltare kan antingen skickas direkt till behörig tingsrätt enligt ovan eller till överförmyndarnämnden. Om en anmälan inkommer till överförmyndarnämnden tar nämnden ställning till om det finns anledning att ansöka om godmanskap/förvaltarskap eller ej. Om överförmyndarnämnden anser att det finns ett behov av god man/förvaltare skickas en ansökan till tingsrätten för beslut. Om överförmyndarnämnden inte anser att det finns ett behov då behoven kan tillgodoses på annat mindre ingripande sätt avskrivs ärendet och någon ansökan skickas då inte till tingsrätten. Överförmyndarnämnden informerar inte den som har gjort anmälan huruvida nämnden har ansökt om godmanskap/förvaltarskap eller ej.

Tingsrätten fattar beslut

Beslut om att anordna godmanskap eller förvaltarskap fattas av tingsrätten. Samtidigt förordnar tingsrätten en god man eller förvaltare med alla eller något/några av de delar som beskrivits ovan (bevaka rätt, förvalta egendom och/eller sörja för person). Beslutet kan överklagas.

